

„Vocile marginale, neincluse, periferice, nu sunt integrate în manualele de istorie, n-au vizibilitate deși sunt un document istoric important, uman, emoțional și vin cu o perspectivă nemaîntâlnită altundeva.”

Artele și patrimoniul interpretat pot sprijini tacticile pedagogice pentru apropierea critică de trecut iar parteneriatele educative pe termen lung pot împuternici copiii să se autoreprezinte, prin formularea și performarea propriilor istorii de viață și a înțelegerii „celuilalt”.

Predarea materiei Istorie la gimnaziu își propune, printre altele, să contribuie la „capacitatea de analiză și evaluare a motivațiilor acțiunii umane, de decelare a relației dintre acțiunea umană și valorile unei societăți democratice; formarea unor mecanisme intelectuale care să prevină formarea de stereotipii, să combată discriminarea și xenofobia; asumarea multiculturalității și a perspectivelor multiple.”

Noua programă școlară introduce studierea robiei romilor și a Holocaustului (împotriva evreilor și romilor) drept obligatorie la gimnaziu și își propune să dezvolte competența generală de „manifestare a comportamentului civic prin valorificarea experienței istorice și a diversității socio-culturale”. Printre sugestiile de activități

sunt propuse și tehnici specific educației non-formale cu o componentă artistică, cum sunt „biblioteca vie”, „teatru-forum”, „cafeneaua publică”. Elevii sunt încurajați să sondeze istoria familiei lor sau a unor membri din comunitate prin proiecte individuale sau de grup, care să prezinte tema „imaginii celuilalt” sau să surprindă diversitatea socio-culturală prin vizite tematice la muzee. Consecințele deciziilor și acțiunilor umane asupra evoluțiilor unor comunități sunt de interes în noua programă.

Ce inițiative artistice și pedagogice care mediază înțelegerea Istoriei prin istorii personale sensibile la diferențele sociale, culturale, economice cunoaștem și care sunt criteriile care le fac să fie de impact? Cum pot sprijini arta și patrimoniul educația despre trecut în spiritul aprecierii diversității și comportamentului democratic? Prin ce fel de tactici și strategii de pedagogie artistică putem face ca istoria să își flexibilizează teritoriul de narațiune a puterii dominante.

Întâlnirea are loc în Casa Cesianu, gazda Muzeului Vârstelor, un muzeu cu profil istoric care invită la o istorie actualizată, menită să ne ajute să descifrăm societatea de astăzi și să facem prognoze pentru cea de mâine. Muzeul Vârstelor este un studiu al familiei urbane din ultimii trei sute de ani. Printre obiectivele demersului muzeal este acela de a ne percepe existența ca pe o extensie a generațiilor trecute, să fim conștienți de faptul că, pe lângă un bagaj genetic, avem și unul cultural, foarte puternic, care îl poate modifica pe primul.

Unele fragmente ale instalației curatoriale refac o stare de spirit și un sentiment de realitate, de trăire în trecut. De exemplu, reconstituirea fragmentară a interiorului de secol XVIII induce sentimentul de realitate, iar apropierea copilului de parcursul istoric din aceea perioadă poate fi făcută mai bine. Încă din secolul XVIII, un creator de muzeu spunea despre acesta că trebuie să fie o pepinieră de gândire vie. E bine venită încurajarea unei gândiri critice a copiilor referitoare la istorie și la societatea actuală.

În spațiul școlii încercarea de a preda istoria prin prisma istoriilor personale poate părea un teribilism al profesorului, dar valorificarea experiențelor personale ca resursă pentru a înțelege istoria i-a atras pe elevi. Incursiunea în prezentul lor s-a legat de evenimente și subiecte istorice precum expoziția dedicată Zilei Naționale sau eroilor pornind de la istoria familiei (bunici care au trăit în război, tați care sunt plecați în zone de conflict). Istoria oficială este creată de alții, dar trăită de noi și, în acest context, istoria personală devine mai importantă. Binele și răul devin astfel subiective, ora de istorie pornind

împrietenească cu părțile legate despre experiențele lor sau ale familiei lor. O metodă inteligentă și emoțională de a vorbi despre părțile mai rigide ale istoriei. Howard Zinn în cartea "People's History of the United States: 1942 to Present" face o serie de interviuri cu diferite grupuri și oameni care nu apar în manualele de istorie, urmărind grupuri și comunități din zone diferite ale Statelor Unite, tocmai pentru a le arhiva, pentru a marca zone și perioade care nu apar în manuale: „E posibil, citind istoriile standard predate, să uităm jumătate din populația unei țări. Exploratorii au fost, ca să vezi, mereu bărbați. Deținătorii de pământ au fost mereu, ca să vezi, bărbați. Comercianții au fost mereu bărbați. Liderii politici, în cea mai mare parte, și ei bărbați. Figurile militare, și ei bărbați. Invizibilitatea femeilor, ignorarea lor este un semn al statutului lor, care de obicei ne este ascuns. Calupuri întregi de istorie despre care nu știm și probabil nu vom ști nimic. Avem misiunea să le scoatem la lumină.”

Pornind de la această premiză, proiectul teatral *Capete înfierbântate* a investigat un fragment al istoriei recente, așa-zisele mineriade. Intenția a fost de a face cât mai multe interviuri cu participanți direcți la aceste evenimente de la mineri, soții de mineri, studenți până la președintele României. În încercarea de a avea cât mai multe perspective și adevăruri, mărturiile au început să se contrazică: liderul studenților vs. președinte vs. mineri. Perspectivele contradictorii au arătat cât de complex și non-unitar e un eveniment, cât de imposibil e de redus la un singur adevăr central. Pentru a transpune o narațiune

Un profesor de istorie își începea ora întrebând mereu: Ce anume din lecția pe care ați citit-o vă duce cu gândul la ceva ce ați trăit voi sau un cunoscut de al vostru? Reușea să poziționeze elevii într-o subiectivare a istoriei, să îmblânzească partea cu informații fixe și date, și să-i

Au rost interviuați inclusiv trei adolescenți născuți în acea perioadă - unul credeacă minerii l-au luat pe președinte ostatic și nu i-au dat drumul câțiva ani, propoziția lui finală fiind „Istoria recentă s-a cam stricat”.

Proiectul București edu-creativ este cofinanțat de Centrul pentru Proiecte Culturale al Municipiului București – ARCUB în cadrul programul „București – oraș participativ”.

Proiectul cultural Parteneri edu-creativi 2017 este cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național. Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

Platforma Susține cultura în educație își propune să susțină realizarea unor programe culturale cu o dimensiune educațională în România prin dezvoltarea unei rețele de profesioniști și org unor resurse despi politici publice în a

Istorii în Istorie

Vocile marginale, neincluse, periferice, nu sunt integrate în manualele de istorie, n-au vizibilitate, deși sunt un document istoric important, uman, emoțional și vin cu o perspectivă nemaiîntâlnită altundeva. Arhivarea acestor perspective suprimate și reprimare, aduce ceva ce istoria oficială nu are cum să aducă. Este important să îi învățăm pe copii să caute perspectivele, adevărurile multiple și să audă vocile invizibile. Un exemplu grăitor este faptul că la patru sute de ani de la abolirea sclaviei romilor, abia acum avem în manuale câteva rânduri despre acest lucru.

Această operă este pusă la dispoziție sub [Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-Distribuire în Condiții Identice 4.0 Internațional](#).

Toate informațiile provin din prezentările invitaților sau sunt sinteze ale informațiilor de pe site-urile resurselor recomandate. Mai multe informații: www.culturaineducatie.ro și contact@culturaineducatie.ro.